

Tekst 2 Toverberg

(1) De eerste ochtend zitten ze nog samen aan tafel, de moeder en haar puberzoon. De jongen lang en bleek, moedervlekken op zijn wangen en in
5 zijn hals, onhandig onderuitgezakt (dat is zijn opdracht, de onuitgesproken opdracht van alle puberjongens ter wereld). De moeder: opeengeklemd kaken, gezicht dat lijkt te
10 zijn samengedrukt tussen een lakenpers, uitgestreken maar gepijnigd in het proces. Geen van de twee doet de minste poging contact te maken, integendeel: ze lijken allebei intensief
15 bezig de ander mentaal uit te wissen. (2) Op de tweede ochtend komt eerst de moeder de ontbijtzaal binnen. Met hetzelfde gezicht eet ze een sneetje brood met kaas. Pas wanneer ze weg
20 is, betreedt haar zoon de zaal om in hoog tempo twee croissants met Nutella weg te werken. Hoe ze de rest van de dagen doorbrengen, is een raadsel, maar vanaf die ochtend
25 ontbijten ze apart. (3) Naarmate de dagen verstrijken, wordt het veld van verbittering rond de moeder steeds groter. De manier waarop ze haar boterham met kaas
30 eet, lijkt op een gevecht, de manier waarop ze haar telefoon oppakt en een bericht intoetst op een regelrechte oorlog. Dat ze in een akelige scheiding ligt of er net eentje achter
35 de rug heeft, lijkt me evident. Het is een vorm van ongeluk die iedereen er ongeveer hetzelfde doet uitzien: grauw, de trekken rond de mond versteend. De tafeltjes rond het hare
40 blijven leeg. Verbittering is niet erg aantrekkelijk, en bovendien lijkt de kans niet onaanzienlijk dat ze uithaalt naar iedereen die het waagt haar veld te betreden.

45 (4) Het is heerlijk gluren, in de ontbijtzaal boven op de berg. Niemand is geharnast door de dag, haren zijn ongekamd, ogen onopgemaakt. Van privacy is geen sprake in het koude
50 ochtendlicht dat door de majestueuze ramen binnen schijnt. Chronische vermoeidheid maakt zich kenbaar in onwakkere gelaatstrekken van jonge ouders, relationele spanningen komen tot uiting in de manier waarop
55 een broodje wordt besmeerd met boter.

(5) Vroeger namen de gasten tbc¹⁾ mee naar boven, nu gewoon de aanschakeling van fortuinlijke en
60 minder fortuinlijke wendingen waaruit hedendaagse bevoorrechte levens bestaan. In plaats van maanden of zelfs jaren verblijft men ten hoogste
65 nog een week op de berg. Waar de sanatoriumpatiënten van weleer haast ten onder gingen aan de uitgestrekte verveling van het kuren, is de hedendaagse vakantieganger vooral
70 bang niet efficiënt genoeg om te gaan met zijn vakantietijd. Er moet genoeg geschied worden om de dure skipas te verantwoorden, genoeg in de zon gezeten in de kiertjes tussen
75 de sneeuwbuien, genoeg geslapen om tot rust te komen. Ontspanning is een plicht die niet erg veel verschilt van de plichten in de wereld beneden, al zal iedereen bij thuiskomst
80 menen dat een week lang alles anders was.

(6) Op de paal van de stoeltjeslift hangt een bord met de tekst: 'Een slechte dag skiën is nog altijd beter
85 dan een goede dag op kantoor'. Waarvoor het bord adverteert, weet ik niet: iedereen die het leest, bevindt zich op de piste en overduidelijk niet

op een kantoor. Misschien is het er
90 slechts om mensen eraan te herinne-
ren dat ze de juiste keuze hebben
gemaakt, de frisse buitenlucht heb-
ben verkozen boven de vervuilde
tweedehandslucht van hun grote of
95 middelgrote stad. Hier zijn is in elk
geval niet dáár zijn. De daarop-
volgende palen zijn behangen met
advertenties van Swissair, voor
vluchten naar Tampa en Orlando.

100 Wie genoeg heeft van de sneeuw,
kan altijd nog naar de zon.

(7) Tussen ons hotel en het andere
voormalige sanatorium aan de voet
van de berg loopt een kronkelend
105 pad dat is vernoemd naar Thomas
Mann. Terwijl zijn vrouw moest
kuren, deed hij inspiratie op voor zijn
grote roman.²⁾ Langs de route zijn
plakaten te vinden met citaten. 'Zum
110 *Leben gibt es zwei Wege*', zegt Hans
Castorp tegen Madame Chauchat.
'*Der eine ist der gewöhnliche, direkte
und brave. Der andere ist schlimm, er*

*führt über den Tod, und das ist der
115 geniale Weg!*'³⁾

(8) Dat kan eigenlijk niet meer hè,
zegt mijn reisgenoot met spijt in zijn
stem, zo onbeschaamd praten over
genialiteit. Ik vraag me vooral af of
120 de directe en brave weg en het smal-
le pad langs de dood wel twee ver-
schillende wegen zijn, en wie bepaalt
wat braaf is en wat heldhaftig.

(9) In de roodverlichte hotelbar speelt
125 een pianiste in galajurk iedere avond
versnelde versies van *My heart will
go on* en *The greatest love of all*⁴⁾
voor een handjevol hotelgasten. Op
de laatste avond zie ik de moeder en
130 de zoon op een bank in de hoek. Ze
praten nog altijd niet met elkaar,
maar ze leunen achterover en staren
met iets wat lijkt op tevredenheid
naar de donkere bergtoppen in de
135 verte, waar bewegende lichtpuntjes
de wagens aanduiden die de pistes
prepareren voor een nieuwe dag.

naar: Niña Weijers

uit: *De Groene Amsterdammer*, 19 februari 2020

Niña Weijers is auteur van romans en essays.

noot 1 Tbc is een afkorting van tuberculose, een bacteriële infectieziekte van de longen waar tot aan de Tweede Wereldoorlog geen medicijn voor was. Rijke tbc-patiënten verbleven soms wel jaren in hoog in de bergen gelegen sanatoriums, vanwege de rust en schone lucht aldaar.

noot 2 Bedoeld wordt de roman *De toverberg* (1924) van de Duitse schrijver Thomas Mann (1875-1955). Deze gaat over Hans Castorp, die op bezoek gaat in een sanatorium in het Zwitserse Davos en daar verliefd wordt op een jonge Russin, Clawdia Chauchat. Zijn bezoek duurt echter niet drie weken, zoals gepland, maar zeven jaar.

noot 3 Vertaling: 'Er zijn twee wegen naar het leven; de ene is de gebruikelijke, directe en brave weg. De andere is hachelijk, hij loopt via de dood, en dat is de geniale weg!'

noot 4 Dit zijn titels van populaire liefdesliedjes.